

16 października 2024

(liczba punktów)

(% punktów)

Wojewódzki Konkurs Geograficzny

dla uczniów klas IV – VIII Szkół Podstawowych województwa pomorskiego w roku
szkolnym 2024/2025

„Krajobrazy Świata”

Stopień I – Szkolny

Instrukcja rozwiązywania arkusza:

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz jest prawidłowo zadrukowany: liczy 11 stron i zawiera 13 zadań. Arkusz etapu szkolnego może być wydrukowany jako czarno-biały.
2. Proszę uważnie czytać polecenia i udzielać precyzyjnych odpowiedzi.
3. W zadaniach zamkniętych jednokrotnego wyboru, proszę postawić znak „X” przy wybranej odpowiedzi. Jeżeli doszło do pomyłki, proszę otoczyć znak „X” kółkiem i wybrać prawidłową odpowiedź. ABC ~~X~~ ABC ABC
4. Odpowiedzi do zadań otwartych proszę zapisywać w miejscu na to przeznaczonym.
5. W przypadku pomyłki w zadaniach otwartych, proszę skreślić błąd i zapisać obok prawidłową odpowiedź.
6. Do obliczeń proszę wykorzystać miejsce na to przeznaczone.
7. Arkusz proszę rozwiązywać używając niebieskiego lub czarnego długopisu albo pióra.
8. Proszę nie używać korektora.
9. Do rozwiązania arkusza nie wolno używać żadnych pomocy – linijki, kalkulatora itp.
10. Czas na rozwiązanie arkusza etapu szkolnego wynosi **45 minut**.

Życzę powodzenia!

dr Bartłomiej Kulas

Zadanie 1. (0 – 10 pkt)

Mapa poniżej przedstawia **uproszczone** występowanie wybranych łańcuchów i pasm górskich w Europie i na jej pograniczu.

Rozpoznaj i zapisz nazwy łańcuchów lub pasm górskich oznaczonych numerami od 1 do 10.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Zadanie 2. (0 – 4 pkt)

Zadanie 2.1.

Zapisz zamieszczone poniżej skale liczbowe w postaci skali mianowanej.

1) 1:10 000 _____

2) 1:500 000 _____

Zadanie 2.2.

Pewną odległość w rzeczywistości (w terenie) zmierzono na 250 kilometrów. Oblicz ilu centymetrom na mapie w skali 1:1 000 000 będzie odpowiadać ta odległość.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź: _____

Zadanie 2.3.

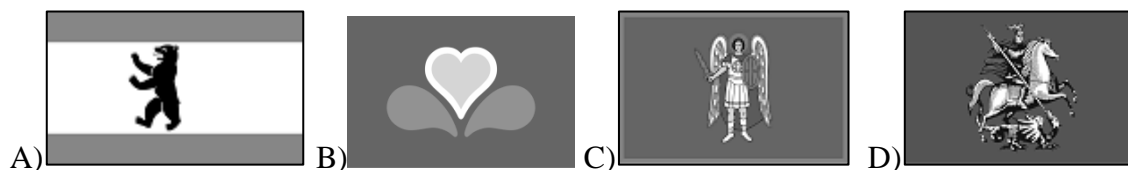
Poniżej zamieszczono 4 skale liczbowe. Ułóż skale w kolejności od największej do najmniejszej. Odpowiedź zapisz ustalając prawidłową kolejność liter, np. ABCD.

A - 1:100, B - 1:25 000, C – 1:1000, D – 1:500 000

Prawidłowa kolejność (od największej do najmniejszej skali): _____

Zadanie 3. (0 – 1 pkt)

Poniżej zamieszczono flagi 4 europejskich stolic (kolejność alfabetyczna): Berlina, Brukseli, Kijowa i Moskwy. Wskaż flagę, która reprezentuje miasto Berlin.

Odpowiedź: _____

Zadanie 4. (0 – 1 pkt)

Podział Wszechoceanu na Oceany, a tym samym ich liczba oraz granice między nimi - mają charakter umowny. Jednym z nich jest Ocean Południowy. Jego obszar został formalnie zatwierdzony przez Międzynarodową Organizację Hydrograficzną dopiero w 2000 roku.

Zapisz poniżej, co stanowi północną granicę Oceanu Południowego:

_____

Zadanie 5. (0 – 2 pkt)

Latem 2024 r. doszło do potężnej erupcji największego europejskiego czynnego wulkanu. Znajduje się on w basenie Morza Śródziemnego. Na czarno-białym zdjęciu poniżej przedstawiono stożek tego wulkanu (z okresu przed erupcją) wraz z leżącym u jego podnóża dużym miastem Katania. Wulkan ten leży na wysokości ponad 3300 m n.p.m.

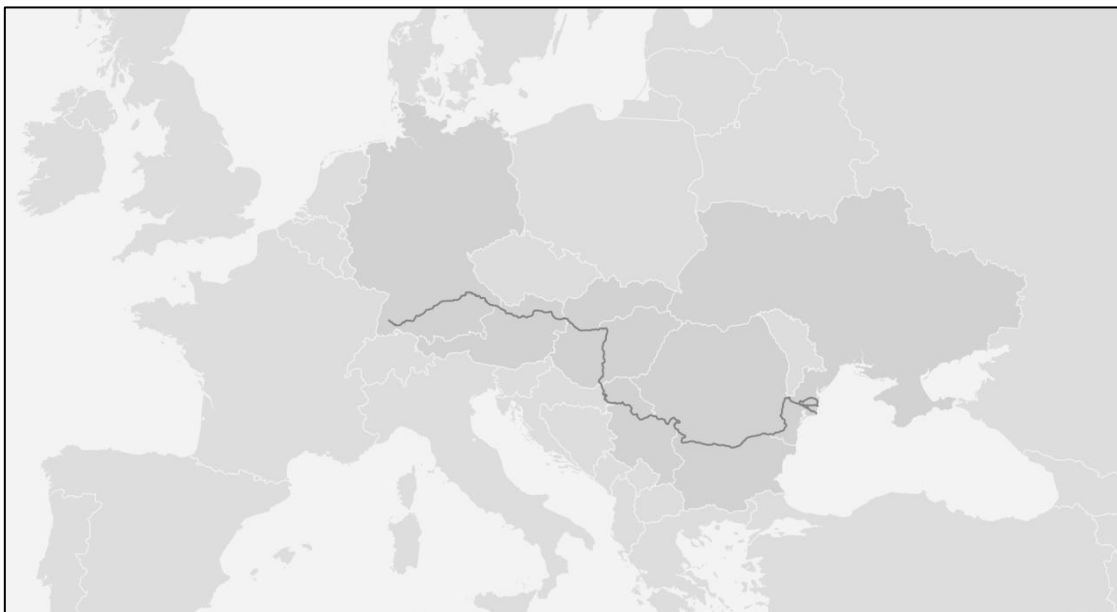
Samodzielnie wpisz nazwę wulkanu oraz nazwę wyspy, na której się on znajduje:

1) Nazwa wulkanu: _____

2) Nazwa wyspy: _____

Zadanie 6. (0 – 2 pkt)

Drugą najdłuższą rzeką Europy jest Dunaj. Poniżej zamieszczono mapę z zaznaczonymi kolorem szarym państwami, przez które przepływa ta potężna europejska rzeka.

Zapisz poniżej nazwy wszystkich europejskich stolic, przez które przepływa rzeka Dunaj:

Zadanie 7. (0 – 3 pkt)

Poniżej zamieszczono po dwa zdjęcia z trzech europejskich stolic. Rozpoznaj miasta na podstawie fotografii oraz samodzielnie zapisz ich nazwy.

1) _____

2) _____

3) _____

Zadanie 8. (0 – 2 pkt)

Poniżej zamieszczono fotografię wykonaną w jednym z dużych miast na Świecie. Jest ono tzw. miastem „transkontynentalnym”, tzn. leżącym na dwóch kontynentach jednocześnie. Geograficznie miasto znajduje się zarówno w Europie jak i w Azji. Części miasta na obu kontynentach łączy kilka mostów, jeden z nich można dostrzec na fotografii poniżej.

Zadanie 8.1.

Podaj nazwę miasta przedstawionego na zdjęciu, które w przeszłości historycznej (do 1923 r.) pełniło funkcję stolicy dużego kraju:

Zadanie 8.2.

Podaj nazwę obiektu wodnego, nad którym położone jest miasto i nad którym wykonano most przedstawiony na zdjęciu:

Zadanie 9. (0 – 1 pkt)

Zdjęcie poniżej przedstawia dolinę ryftową na jednej z europejskich wysp. Jest to miejsce rozchodzenia się dwóch płyt tektonicznych – Euroazjatyckiej oraz Północnoamerykańskiej.

Podaj nazwę wyspy, na której wykonano zdjęcie zamieszczone obok:

Zadanie 10. (0 – 2 pkt)

Poniżej zamieszczono kilka twierdzeń dotyczących Europy.

Zapoznaj się z treścią zdań poniżej oraz oceń, czy są to zdania prawdziwe. Następnie wskaż dwa zdania wśród zamieszczonych poniżej, które zawierają wyłącznie informacje prawdziwe.

- A. Europa jest kontynentem przez który przebiega południk 0° („południk zero”) oraz równik.
- B. W Europie znajduje się stolica zarówno największego jak i najmniejszego (pod względem powierzchni) państwa na Świecie.
- C. Zgodnie z uznawaną w Polsce geograficzną granicą Europy, najwyższym szczytem kontynentu jest Elbrus (5642 m n.p.m.)
- D. Europa jest jedynym kontynentem, na którym znajdują się wyłącznie państwa cieszące się powszechnym uznaniem międzynarodowym.
- E. Największą wyspą Europy jest Wielka Brytania, a największym półwyspem jest Półwysep Skandynawski.
- F. W Europie (w 2023 r.) mieszkało około 20% ludności Świata.

Zdania zawierające wyłącznie informacje prawdziwe (litery):

1) _____ 2) _____

Zadanie 11. (0 – 1 pkt)

Poniżej zamieszczono kilka propozycji uszeregowania Oceanów.

Wskaż odpowiedź, która zawiera prawidłową kolejność „od największego do najmniejszego”.

- A) O. Spokojny → O. Indyjski → O. Atlantycki → O. Arktyczny → O. Południowy
- B) O. Atlantycki → O. Spokojny → O. Indyjski → O. Arktyczny → O. Południowy
- C) O. Spokojny → O. Atlantycki → O. Indyjski → O. Południowy → O. Arktyczny
- D) O. Atlantycki → O. Indyjski → O. Spokojny → O. Południowy → O. Arktyczny

Odpowiedź: _____

Zadanie 12. (0 – 1 pkt)

Ustalenie granic między kontynentami ma często charakter umowny.

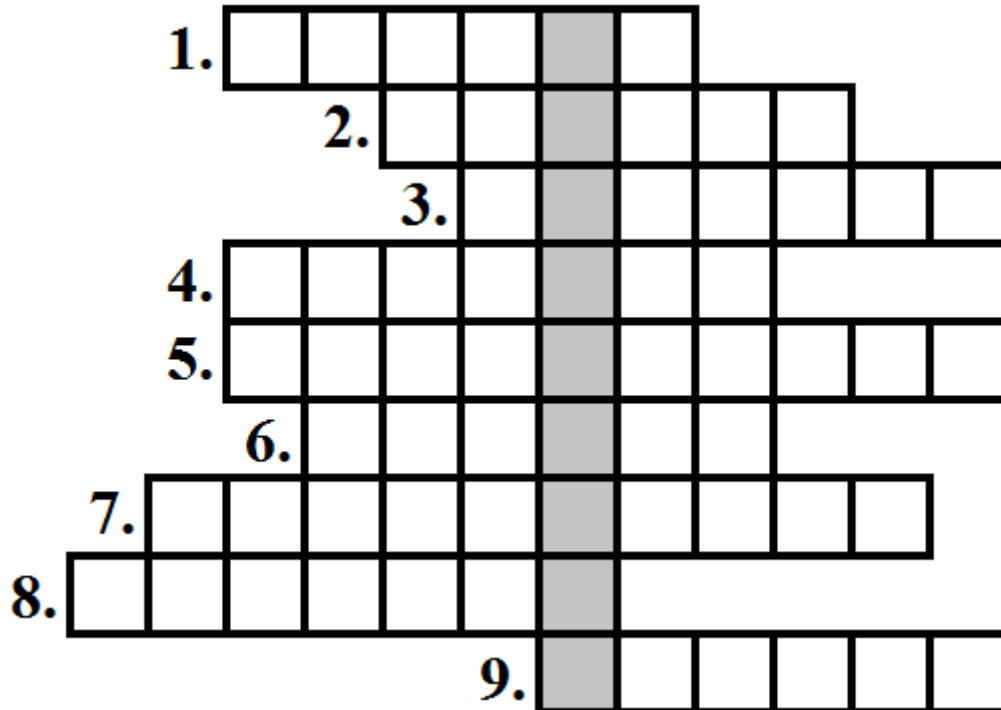
Według uznawanego w Polsce przebiegu granic kontynentów, do Europy należy:

- A) Wyspa Cypr
- B) Wyspa Grenlandia
- C) Wyspa Kreta
- D) Wyspa Rewolucji Październikowej

Odpowiedź: _____

Zadanie 13. (0 – 10 pkt)

Uzupełnij pola logogryfu oznaczone numerami od 1 do 9 na podstawie zamieszczonych poniżej zagadek dotyczących wybranych pojęć i nazw geograficznych. Następnie odgadnij i zapisz hasło (szare pola).

Hasło (wpisz nawet, jeśli nie udało Ci się odgadnąć wszystkich pojęć/nazw w logogryfie):

-
1. Język indoeuropejski z którego od słów „ge” i „grapho” pochodzi nazwa „Geografia”.
  2. Nazwa drugiego największego (pod względem powierzchni) kontynentu na Ziemi.
  3. Zorganizowany twór polityczny, posiadający terytorium lądowe, ludność, rząd oraz najczęściej – uznanie społeczności międzynarodowej jako niepodległy podmiot prawny.
  4. .... punkt – w geografii rozumiany jako najdalej wysunięty, graniczny fragment jakiegoś obszaru, określający maksymalny zasięg danego obiektu np. kontynentu.
  5. Dział geografii fizycznej zajmujący się badaniem powłoki wodnej Ziemi.
  6. Trójwymiarowy, pomniejszony model ciała niebieskiego, najczęściej Ziemi. Popularna szkolna pomoc naukowa podczas lekcji geografii.
  7. Dział geografii społeczno-ekonomicznej, zajmujący się zagadnieniami z zakresu statystyki ludności (ruch naturalny, migracje, struktura społeczna) i ich przestrzennego rozmieszczenia.
  8. Miasto, najczęściej największe lub jedno z największych w danym kraju, gdzie znajduje się siedziba jego władz centralnych.
  9. Jeden z kierunków geograficznych, określane w geografii skrótowo literą „W”.

Brudnopis dla ucznia (nie podlega ocenie)

Wykaz źródeł graficznych wykorzystanych w Arkuszu:

Zadanie 1: San Jose, wikipedia.org; własna edycja na potrzeby zadania

Zadanie 3: Elementy domeny publicznej, za: wikipedia.org

Zadanie 5: Ben Aveling; wikipedia.org

Zadanie 6: OpenStreetMap contributors;

https://www.dw.com/display/23/03/230321_IG_MAP_Donau_PL/230321_IG_MAP_Donau_PL.html

Zadanie 7:

1) EVGENIA NOVOZHENINA REUTERS:

- <https://bridgetomoscow.com/kremlin-grounds>

- <https://cloudfront-us-east-2.images.arcpublishing.com/reuters/2MOBADKTWVL3HBF2PWTJVVH4Y.jpg>

2) Yann Caradec; Flickr oraz Nicolas Briquet/SOPA Images/LightRocket/Getty Images oraz GlobalP;
<https://www.istockphoto.com/pl/>

3) Adrian Gyrcuk; wikipedia.org oraz Emptywords; wikipedia.org

Zadanie 8: Alexxx Malev; wikipedia.org

Zadanie 9: Into the Glaciers ehf; <https://intotheglacier.is/blog/everything-you-want-to-know-about-thingvellir/>

Tabela wyników (wypełnia nauczyciel)

Numer zadania	Liczba punktów do uzyskania	Wynik ucznia (wpisuje nauczyciel)
1.	10	
2.	4	
3.	1	
4.	1	
5.	2	
6.	2	
7.	3	
8.	2	
9.	1	
10.	2	
11.	1	
12.	1	
13	10	
SUMA	40 pkt	

Do etapu rejonowego kwalifikuje wynik **32 pkt i powyżej (80%)***.

*Nauczyciel przesyła do Rejonowej Komisji Konkursowej **wszystkie** prace etapu szkolnego do weryfikacji liczby uzyskanych punktów, także te które uzyskały wynik niższy niż 32 pkt.